

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/180/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116214041
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2116214041.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a sudcov: JUDr. Martin Holič a JUDr. Andrea Dudášová, v právnej veci žalobkyne: Sociálna poisťovňa so sídlom v Bratislave, pobočka Trnava, so sídlom Trnava, V. Clementisa 24/A, IČO: 30 807 484, proti žalovanému: D. P., nar. X.X.XXXX, bytom A., S. XXXX/XX, zastúpeného advokátom: JUDr. Juraj Gavalec, so sídlom Trnava, T. Tekela 23, o zaplatenie 2.994,- Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 11C/177/2016-125 zo dňa 1. júna 2017, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti (I. výrok) a vo výroku o náhrade trov konania (III. výrok) **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobkyni **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu 1.497,- Eur, a to do 75 dní od právoplatnosti rozsudku, II. výrokom vo zvyšku žalobu zamietol, III. výrokom rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ust. § 488, § 489 § 420 ods. 1, 2, 3, § 441, § 442 Občianskeho zákonníka, § 238 ods. 1, 6 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), § 224 ods. 1, 2, Trestného zákona, § 4 ods. 2 písm. c), § 15 ods. 1, § 56 ods. 1 zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení účinnom do 31.1.2009 (ďalej len zákon o premávke na pozemných komunikáciách), ako i s poukazom na procesné ust. § 255 ods. 2, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 3To/36/2008-278 zo dňa 9.9.2008 (ktorým bol zrušený rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 7T 116/05 zo dňa 21.9.2006 v celom rozsahu) žalovaný ako obžalovaný bol uznaný vinným, že dňa X.X.XXXX v čase o 20.06 hod. ako vodič viedol osobné motorové vozidlo zn. Renault Laguna EČ: TT 001-BN, narazil do zadného kolesa bicykla vedeného cyklistom T. M., ktorý následkom nárazu utrpel smrteľné zranenia, ktorým na mieste podľahol, čím obvinený porušil ust. § 4 ods. 2 písm. c/ a § 15 ods. 1 zák. NR SR č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, čím spáchal trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona, za čo bol odsúdený podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona účinného do 1.1.2006 k trestu odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov s podmieneným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov. Podľa potvrdenia o výške vyplatených dávok dôchodkového poistenia zo dňa 15.1.2015 a zo dňa 25.2016 a rozpisu vyplatených dávok boli T. M. v období od 1.1.2014 do 31.12.2014, od 1.1.2015 do 31.12.2015 vyplatené dávky dôchodkového poistenia a to vdovského dôchodku v sume

1.488,- Eur a v sume 1.506,- Eur. Výzvou č. 9/0267/2012 zo dňa 16.1.2015 a výzvou č. 10/0267/2012 zo dňa 26.1.2016 bol žalovaný žalobkyňou vyzvaný na zaplatenie sumy 1.488,- Eur a sumy 1.506,- Eur. Znaleckým posudkom č. 70/2004 (vypracovaný Ing. Petrom Rosenbergerom) v spojení s doplnkom č. 1 znaleckého posudku č. 70/2004 znalec vyhodnotil technickú príčinu vzniku dopravnej nehody v dvoch alternatívach. Pri alternatíve 1 (bicykel je opatrený zadným svetlom s odrazkou a odrazkami na pedáloch), bola jedna technická príčina dopravnej nehody, a to nesprávna technika vodiča vozidla Renault. Nesprávnym prvkom v jeho technike jazdy bola neskorá reakcia na cyklistu, a to aj napriek tomu, že cyklista použil k jazde za zníženej viditeľnosti neosvetlený bicykel. Nesprávna technika cyklistu nebola v priamej súvislosti so vznikom dopravnej nehody, pretože bicykel opatrený zadným svetlom s odrazkou a odrazkami na pedáloch je možné vo všeobecnosti a aj v konkrétnom prípade rozpoznať vo vzdialenosti väčšej, ako je vzdialenosť zodpovedajúca rozhľadu pred vozidlo. A ak sa má vodič pohybovať rýchlou zodpovedajúcou rozhľadu, potom by mal možnosť zastaviť pred miestom zrážky. Pri alternatíve 2 (bicykel bez zadného svetla s odrazkou a bez odraziek na pedáloch) bola jedna technická príčina dopravnej nehody, a to nesprávna technika neosvetleného cyklistu pri jazde na vozovke. V tomto prípade nemal vodič vozidla možnosť zabrániť zrážke s neosvetleným cyklistom ani pri včasnej reakcii a dodržaní rýchlosti zodpovedajúcej rozhľadu. Technická príčina vzniku predmetnej dopravnej nehody bola v tomto prípade vyhodnotená na základe predpokladu, že z technického hľadiska vodič vozidla nemusel predvídať pohyb neosvetleného cyklistu po vozovke v rozpore s pravidlami cestnej premávky. Keďže však konečné posúdenie otázky predvídavosti je otázkou právnou a jej riešenie neprináleží technickému znalcovi, je potrebné uviesť aj nasledovné: ak vodič vozidla mal predvídať, že vo vozovke v danom úseku za daných podmienok sa bude pohybovať neosvetlený cyklista v rozpore s pravidlami cestnej premávky, potom technickou príčinou vzniku predmetnej dopravnej nehody boli nasledovné skutočnosti: nesprávna technika neosvetleného cyklistu pri jazde na vozovke a skutočná technika jazdy vodiča vozidla, ktorá spočívala v tom, že sa po vozovke pohyboval rýchlou vyšou ako bola rýchlosť zodpovedajúca dohľadu na konkrétnu prekážku tvorenú neosvetleným cyklistom (z tejto rýchlosti by zabránil zrážke). V takomto prípade technika cyklistu bola tým prvkom nehodového deja, ktorý vyvolal vznik nebezpečenstva a technika jazdy vodiča vozidla bola tým prvkom nehodového deja, ktorý znemožnil zabrániť zrážke s cyklistom. Z technického hľadiska nie je podľa znalca možné určiť mieru vplyvu týchto prvkov na vznik nehodového deja, a to z toho dôvodu, že ak by len jeden z týchto prvkov nebol splnený, je z technického hľadiska dôvodné predpokladať, že by nebolo došlo k zrážke vozidla s cyklistom.

4. Právne súd prvej inštancie uzavrel, že žalobu považoval za odôvodnenú v časti o zaplatenie sumy 1.497,- Eur a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol. Ustanovenie § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nevyžaduje, aby protiprávne konanie tretej osoby smerovalo voči poistencovi žalobkyne, ale predpokladá, že škoda žalobkyne vznikla výplatom dávok v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretej osoby. Nakoľko žalovaný sa dopustil protiprávneho konania, keď zaviniel dopravnú nehodu s následkom usmrtenia poškodeného, pozostalej manželke po poškodenom vznikol nárok na výplatu dávok dôchodkového poistenia od žalobkyne, čím žalobkyne vznikla škoda. Je teda daná príčinná súvislosť medzi zavineným protiprávnym konaním žalovaného a výplatom dôchodkových dávok, pretože ak by žalovaný protiprávnym konaním nespôsobil dopravnú nehodu s následkom usmrtenia, pozostalej po zomretom by nevznikol nárok na výplatu dávok dôchodkového poistenia a žalobkyne by škoda nevznikla. Nie je možné uznať za dôvodnú obranu žalovaného, že poberateľke dávok nespôsobil škodu, a preto nie je nárok žalobkyne dôvodný, nakoľko takýto výklad ustanovenia § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nie je správny. Ak by zákonodarca mienil použitie uvedeného ustanovenia obmedziť iba na prípady protiprávneho konania proti poistencovi žalobkyne, výslovne by to v ustanovení upravil, čo však neurobil. Je tiež bezpredmetná tá obrana žalovaného, že žalovaný nezodpovedá za škodu voči manželke nebohého, nakoľko predmetom tohto konania je nárok na náhradu škody uplatnený voči žalovanému zo strany žalobkyne, a nie zo strany vdovy po nebohom poškodenom. Uvedené ustanovenie vytvára hmotnoprávny základ pre uplatnenie práva žalobkyne na náhradu škody vzniknutej výplatom dávok dôchodkového poistenia, nakoľko v zmysle tohto ustanovenia má Sociálna poisťovňa voči tretím osobám právo na náhradu škody, ktorá vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania. Zákonným predpokladom vzniku nároku Sociálnej poisťovne podľa uvedeného zákonného ustanovenia je, že poisťovňa uhradila svojmu poistencovi dávky dôchodkového poistenia, ktoré boli poskytnuté a vyplatené ako následok zavineného protiprávneho konania tretej osoby. Ak bola poistencovi poskytnutá dávka, ale vznik jeho nároku na dávku nebol zapríčinený zavineným protiprávnym konaním tretej osoby, nemá Sociálna poisťovňa v zmysle vyššie uvedeného zákonného ustanovenia regresné právo na náhradu dávky (škody). Z uvedeného vyplýva, že tretia osoba

má povinnosť nahradiť poskytnuté dávky Sociálnej poisťovni len v takom rozsahu, v akom je jej zavinené protiprávne konanie v príčinnej súvislosti s poskytnutými dávkami, na ktoré poistencovi vznikol nárok v dôsledku konania tretej osoby. V rozsahu, v akom sa na vzniku nároku poistenca na poskytnutie dávky podieľali iné okolnosti, prípadne, v akom rozsahu bol spôsobený spoluzavinením poškodeného, tretia osoba nezodpovedá.

5. Nárok podľa ustanovenia § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nie je nárokom na náhradu škody na zdraví poškodenému podľa Občianskeho zákonníka, ale je svojím charakterom samostatným nárokom na náhradu škody. Ide o občianskoprávny nárok, ktorý má povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k všeobecným predpisom, t. j. k Občianskemu zákonníku, čo znamená, že právny vzťah, ktorého sa uvedené ustanovenie týka, sa v otázkach, ktoré nie sú ním upravené, riadi ustanoveniami všeobecných predpisov o náhrade škody. Keďže uvedené ustanovenie § 238 zákona o sociálnom poistení neobsahuje dôsledky vyplývajúce z prípadného spoluzavinenia poškodeného na vzniku škody, je potrebné popri posudzovaní tejto otázky aplikovať ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka. Mieru zavinenia tretej osoby teda musí súd skúmať v každom prípade, nakoľko podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne, ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám. Zákonné ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka sa vzťahuje na prípady, kedy škoda spôsobená poškodenému je nielen výsledkom protiprávneho konania škodcu, ale sa na jej vzniku čiastočne, resp. celkom podieľalo konanie samotného poškodeného. Zodpovednosť škodcu je potom obmedzená v rozsahu, v akom rozsahu vznikla škoda tiež následkom protiprávneho úkonu poškodeného. Podporne okresný súd poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 3MCdo/19/2008 zo dňa 21.1.2009, podľa ktorého „pre priznanie regresných nárokov Sociálnej poisťovne (t.j. „náhrady dávok“ resp. „náhrady škody“) vyplývajúcich z osobitného občianskoprávneho vzťahu upraveného vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami je vždy rozhodujúci prvok zavinenia tretej osoby (viď tiež v nich použité slovné spojenia „v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania“), a to bez zreteľa na to, či v prípade tejto tretej osoby prichádzala v inom (napr. pracovnoprávnom) právnom vzťahu do úvahy jej objektívna zodpovednosť (napr. zodpovednosť zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom). Zavinenie, ako subjektívna kategória, je v prípade tohto občianskoprávneho zodpovednostného vzťahu neopomenuteľným predpokladom vzniku zodpovednosti. Keďže osobitné predpisy (zákon č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni a zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení) otázku zavinenia (spoluzavinenia) v tomto zodpovednostnom vzťahu neupravujú, treba vychádzať zo všeobecnej úpravy (§ 420 a § 441 Občianskeho zákonníka). Prichádza preto do úvahy napríklad aj možnosť zbavenia sa zodpovednosti.“

6. Ďalej okresný súd konštatoval, že žalobkyňa sa v predmetnej veci domáha náhrady škody podľa § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, preto dôvodnosť tohto nároku závisela predovšetkým od posúdenia, či na strane žalovaného ako tretej osoby je dané zavinené protiprávne konanie v príčinnej súvislosti s vyplatením dávok dôchodkového poistenia žalobkyňou za konkrétne obdobie, teda či žalovaný zodpovedá, prípadne v akom rozsahu za úmrtie T. M. pri dopravnej nehode dňa X.X.XXXX. Zákon v ustanovení § 238 ods. 6 zákona o sociálnom poistení predpokladá, že žalobkyňa si právo na náhradu škody podľa § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení uplatní v občianskom súdnom konaní, preto nič nebráni tomu, aby sa žalovaný zodpovednosti zbavil, či už celkom alebo sčasti, práve v tomto konaní.

7. Okresný súd dospel aj k záveru, že príčinou vzniku dopravnej nehody dňa X.X.XXXX, pri ktorej došlo k usmrteniu poškodeného T. M., bolo porušenie dopravných predpisov zo strany žalovaného ako vodiča, tak aj poškodeného T. M.. Žalovaný bol právoplatne uznaný vinným, že poškodenému T. M. z nedbanlivosti spôsobil smrť, čím spáchal trestný čin ublíženia na zdraví, z dôvodu, že ako vodič sa nevenoval plne vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, a že neprispôsobil rýchlosť jazdy iným okolnostiam, ktoré možno predvídať, keď nešiel takou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad. Tým porušil ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c) a § 15 ods. 1 zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách. Zavinené protiprávne konanie žalovaného (§ 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení) je tak dané touto skutočnosťou, a úplne zbavenie sa zodpovednosti z jeho strany nie je možné. Je však zároveň potrebné prihliadnuť na to, že z listinných dôkazov predložených žalovaným vyplýva, že za dopravnú nehodu, a teda aj za smrť poškodeného, zodpovedá z časti aj sám poškodený. Pričom v tejto súvislosti okresný súd poukázal na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 3To/36/2008-278 zo dňa 9.9.2008, z ktorého

vyplýva, že otázku osvetlenia bicykla vyriešil trestný súd v prospech obžalovaného (tu žalovaného), a síce, že bicykel osvetlený nebol (keď napriek tomu mal obžalovaný počítať s pohybom cyklistov na vozovke jazdiacich v pravom jazdnom pruhu). Žalobkyňa pritom v tomto občianskoprávnom konaní opak (a síce, že bicykel osvetlený bol) nepreukázala. Protiprávne konanie poškodeného T. M. potom spočívalo v tom, že ako cyklista pri zníženej viditeľnosti jazdil bez osvetlenia bicykla, čím porušil ustanovenie § 56 ods. 1 zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách. Pričom podľa odôvodnenia Krajského súdu v Trnave, poškodený tiež porušil závažným spôsobom pravidlá cestnej premávky, z ktorého dôvodu trestný súd kvalifikoval konanie obžalovaného podľa § 224 ods. 1, a nie podľa § 224 ods. 2 Trestného zákona účinného do 1.1.2006, ako to urobil Okresný súd Trnava v zrušenom rozsudku č. k. 7T 116/05-230 zo dňa 21.9.2006.

8. Zároveň okresný súd uzavrel, že žalovaný sa zodpovednosti čiastočne zbavil, nakoľko v konaní bolo preukázané, že protiprávne konanie žalovaného nebolo jedinou príčinou vzniku dopravnej nehody, ale druhou príčinou bolo porušenie právnych predpisov poškodeným T. M., pričom bez žiadnej z týchto príčin by k dopravnej nehode neprišlo. Keďže jednou z príčin úmrtia poškodeného v dôsledku dopravnej nehody, a teda následne jednou z príčin vyplatenia dávok dôchodkového poistenia, bolo aj protiprávne konanie poškodeného, znáša škodu pomerne (§ 441 Občianskeho zákonníka). Ohľadom vyhodnotenia miery zodpovednosti žalovaného ako vodiča a miery zodpovednosti poškodeného cyklistu, okresný súd poukázal na dôkaz predložený žalovaným, a síce Doplnenie č. 1 znaleckého posudku č. 70/2004, kde sa znalec z odboru cestnej dopravy konštatoval, že ak vodič vozidla mal predvídať, že vo vozovke v danom úseku za daných podmienok sa bude pohybovať neosvetlený cyklista v rozpore s pravidlami cestnej premávky, potom technickou príčinou vzniku predmetnej dopravnej nehody bola nesprávna technika neosvetleného cyklistu pri jazde na vozovke a zároveň skutočná technika jazdy vodiča vozidla, ktorá spočívala v tom, že sa po vozovke pohyboval rýchlosťou vyššou ako bola rýchlosť zodpovedajúca dohľadu na konkrétnu prekážku tvorenú neosvetleným cyklistom. V takomto prípade technika cyklistu bola tým prvkom nehodového deja, ktorý vyvolal vznik nebezpečenstva a technika jazdy vodiča vozidla bola tým prvkom nehodového deja, ktorý znemožnil zabrániť zrážke s cyklistom, pričom z technického hľadiska nie je podľa znalca možné určiť mieru vplyvu týchto prvkov na vznik nehodového deja, a to z toho dôvodu, že ak by len jeden z týchto prvkov nebol splnený, je z technického hľadiska dôvodné predpokladať, že by nebolo došlo k zrážke vozidla s cyklistom. Z uvedeného vyplýva, že ak nie je možné určiť mieru vplyvu prvkov, u žalovaného ako vodiča a u poškodeného ako cyklistu, na vznik nehodového deja (pretože ak by len jeden z nich nebol splnený, k zrážke vozidla s cyklistom by podľa znalca zrejme nebolo prišlo), je potom správny záver ten, že na vzniku dopravnej nehody sa tieto prvky podieľali v rovnakej miere.

9. Následne okresný súd vyhodnotil mieru zodpovednosti samotného poškodeného T. M. vo vzťahu k jeho zavineniu oproti porušeniu povinností žalovaného ako vodiča, pričom dospel k miere zavinenia žalovaného na vzniknutej dopravnej nehode v podiele 50 % a miere zavinenia poškodeného v podiele 50 %. Žalovaný ako vodič motorového vozidla sa dopustil zavineného protiprávneho konania, ktoré bolo v priamej príčinnej súvislosti so vznikom úrazu poškodeného T. M., pričom zbaviť zodpovednosti sa mu podarilo z časti, a to v rozsahu 50 %. Stanovená miera zodpovednosti žalovaného v rozsahu 50 %, zodpovedajúca 50 % miere zavinenia aj samotného poškodeného na vzniku úrazu, je podľa názoru okresného súdu primeraná miere zistených porušení právnych predpisov. Nakoľko okresný súd ustálil mieru zavinenia žalovaného pri vzniku škody v rozsahu 50 %, žalovaný zodpovedá za náhradu škody, ktorá žalobkyni vznikla vyplatením dávok za obdobie od 1.1.2014 do 31.12.2015 v rozsahu 50 %, čo zodpovedá sume 1.497,- Eur. Nad uvedenú sumu, ktorá zodpovedá 50 % miere zavinenia poškodeného, bolo potrebné žalobu ako nedôvodnú zamietnuť, nakoľko za vznik škody v tomto rozsahu žalovaný nezodpovedá.

10. Vzhľadom k výške istiny, ku ktorej zaplateniu zaviazal súd žalovaného, okresný súd určil žalovanému na plnenie primeranú dlhšiu lehotu 75 dní od právoplatnosti rozsudku, ktorá mu má slúžiť na zabezpečenie istiny, napr. aj formou úveru, prípadne plnením jeho poisťovne.

11. Nad rámec okresný súd uviedol, že žalobkyňa si v zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretej osoby, musí uplatniť voči tejto osobe, pričom žalovaný ako poistený si môže svoje nároky z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uplatniť voči poisťovni, s ktorou mal uzatvorené povinné zmluvné poistenie (§ 4 zákona č. 381/2001 Z. z.).

12. O nároku na náhradu trov konania rozhodol okresný súd podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP, keď žalobkyni bola zo sumy 2.994,- Eur priznaná suma 1.497,- Eur, z čoho vyplýva, že úspech a neúspech strán sporu bol rovnaký, preto žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal.

13. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný výlučne voči vyhovujúcej časti (I. výrok) a náhrade trov konania (III. výrok), navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmeniť a žalobu zamietnuť, žalovanému priznať náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania s poukazom na § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku. Argumentoval tým, že s nárokom žalobkyne nesúhlasí, keď žalobkyni nespôsobil škodu. Žalobkyňa má právo na náhradu škody, ktorá je následkom zavineného protiprávneho konania tretej osoby proti poistencovi, ktorým je v danej veci vdova po nebohom T. M., pričom protiprávneho konania proti vdove po nebohom sa žalovaný nedopustil a žiadnu škodu jej nespôsobil. Základnú obranu žalovaného okresný súd v odôvodnení rozsudku vyvracia stručným konštatovaním, že takýto výklad § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nie je správny bez podrobnejšieho odôvodnenia takéhoto názoru (odsek 28 napadnutého rozsudku poznámka odvolacieho súdu). Základným predpokladom vzniku nároku Sociálnej poisťovne podľa § 31 ods. 1 zákona č. 274/1994 Z. z. do 31.12.2003 a § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení je, že poisťovňa uhradila svojmu poistencovi dávky nemocenského poistenia alebo dôchodkového zabezpečenia, ktoré boli poskytnuté a vyplatené ako následok zavineného protiprávneho konania tretej osoby proti poistencovi. Tretia osoba má povinnosť nahradiť poskytnuté dávky alebo nahradiť škodu Sociálnej poisťovni len v takom rozsahu, v akom je jej zavinené protiprávne konanie v príčinnej súvislosti s poskytnutými dávkami, na ktoré poistencovi vznikol nárok v dôsledku konania tretej osoby. Aj pri nároku Sociálnej poisťovne na náhradu poskytnutých dávok od tretích osôb podľa uvedených ustanovení, treba skúmať mieru zavinenia poberateľov dávok, lebo v rozsahu, v akom bolo jeho zavinenie (spoluzavinenie) príčinou vzniku nároku na poskytnutie dávok nemá tretia osoba voči Sociálnej poisťovni povinnosť nahradiť poskytnuté dávky, resp. nahradiť škodu vzniknutú výplatom dávok (obdobne rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo/91/2003, sp. zn. 4Cdo/21/2004, sp. zn. 3MCdo/19/2008).

14. Žalobkyňa odvolanie nepodala, k odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrila a uviedla, že s rozsudkom súdu prvej inštancie súhlasí a navrhuje ho potvrdiť. V prípade, ak by škoda bola spoločnosťou Kooperatíva poisťovňa, a. s. z povinného zmluvného poistenia motorového vozidla žalovaného uhradená, žalovaný by nenamietal, že za škodu, ktorá vznikla v súvislosti s dopravnou nehodou nezodpovedá. Žalovaný v odvolaní zmenil znenie § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, a tým mení aj jeho význam. Príčinná súvislosť medzi výplatom dôchodkových dávok a protiprávnym konaním žalovaného je jednoznačne preukázaná, pretože v prípade ak by žalovaný protiprávnym konaním nespôsobil dopravnú nehodu s následkom usmrtenia pozostalej po zomrelom, nevznikol by nárok na výplatu dávok dôchodkového poistenia a Sociálnej poisťovni by nevznikla škoda. Žalovaný si dobrovoľne nesplnil povinnosť na náhradu spôsobenej škody, hoci mal od doručenia výzvy na plnenie dostatočný časový priestor na zabezpečenie jej náhrady.

15. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len OSP), pričom podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

16. Krajský súd Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§

219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie (v napadnutom rozsahu) je voči nemu vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 CSP.

17. II. výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba v sume 1.497,- Eur zamietnutá, nebol odvolaním žalovaného (ani žalobkyne) napadnutý, preto je právoplatný.

18. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalovaného bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak žalobe žalobkyne (čiastočne) vyhovel (suma 1.497,- Eur) s poukazom na odvolací dôvod, že voči nemu nie je daný regresný nárok žalobkyne.

19. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku (v napadnutom rozsahu), konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, rozhodol vecne správne.

20. Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku, a pretože odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi, ktorí vo svojom odvolaní neuvádzajú žiadne nové podstatné skutkové či právne argumenty než tie, ktoré uviedol už pred súdom prvej inštancie, ktorý sa s nimi náležite vysporiadal.

21. Odvolací súd v zmysle § 385 ods. 1 CSP nepovažoval za potrebné a účelné nariadiť vo veci pojednávanie, nakoľko vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovať či doplniť dokazovanie, pričom predmetom odvolacieho prieskumu bolo právne posúdenie otázok, ku ktorým sa všetky sporové strany už vyčerpávajúco a dostatočne vyjadrili. Nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani žiaden dôležitý verejný záujem.

22. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia s poukazom na odvolacie dôvody sa žiada dodať iba nasledovné:

23. Vykonaným dokazovaním bolo nesporné, že rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 3To/36/2008-278 zo dňa 9.9.2008 bol žalovaný uznaný vinným, že dňa X.X.XXXX ako vodič osobného motorového vozidla narazil do zadného kolesa bicykla vedeného cyklistom T. M., ktorý následkom nárazu utrpel smrteľné zranenia, ktorým na mieste podľahol. Žalobkyňa vyplatila pozostalej manželke po T. M. dôchodkové dávky dôchodkového poistenia (vdovský dôchodok) od 1.1.2014 do 31.12.2015 sumu vo výške 2.994,- Eur, na úhradu ktorých vyzvala žalovaného výzvou č. 9/0267/2012 zo dňa 16.1.2015 a výzvou č. 10/0267/2012 zo dňa 26.1.2016, ktorú však žalovaný neuhradil.

24. Právne posudzovanie veci je činnosť súdu, pri ktorej skutkový stav (zistený aj na základe podkladov predložených stranami) podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či sa právo prizná alebo neprizná.

25. Z hľadiska právneho posúdenia veci súd prvej inštancie vec správne posúdil v zmysle § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

26. Žalobkyňa má *expressis verbis* podľa § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení (systematicky zaradeného v piatej časti, druhej hlave s názvom Zodpovednosť v sociálnom poistení) voči tretím osobám právo na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania. Nárok na výplatu dôchodkovej dávky zo starobného poistenia vo forme vdovského dôchodku (§ 13 ods. 2 písm. a/ bod 3 zákona o sociálnom poistení) je samostatným nárokom pozostalej manželky po poškodenom T. M.. Odvolací súd má za to, že ak by nedošlo k zavinenému porušeniu povinnosti žalovaného ako vodiča, žalobkyňa by vyplácala starobný dôchodok poškodenému, ale nevyplácala by manželke poškodeného vdovský dôchodok, ktorého výška predstavuje škodu

na strane žalobkyne. Teda regresný nárok žalobkyne prichádza do úvahy za splnenia zákonných predpokladov vyplývajúcich práve z § 238 (ods. 1) zákona o sociálnom poistení, ktoré v danej veci aj podľa odvolacieho súdu boli splnené (vyplatenie dávok žalobkyňou a zavineného protiprávneho konanie žalovaného v rozsahu 50 %).

27. S argumentom žalovaného, ktorý namietal, že okresný súd jeho obranu v odôvodnení rozsudku vyvracia stručným konštatovaním, že výklad § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení žalovaným nie je správny, sa odvolací súd sa nestotožnil. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje práve na odsek 28 napadnutého rozsudku, s obsahom ktorého sa odvolací súd stotožňuje a má za to, že súd prvej inštancie náležite odôvodnil svoj záver o tom, že ustanovenie § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení predpokladá, že škoda žalobkyni vznikla výplatom dávok v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretej osoby a to žalovaného, ktorý sa dopustil protiprávneho konania, keď zaviniel dopravnú nehodu s následkom usmrtenia poškodeného, čím pozostalej manželke po poškodenom vznikol nárok na výplatu dávok dôchodkového poistenia od žalobkyne, ktoré predstavujú škodu žalobkyne.

28. Ďalej odvolací súd konštatuje, že pomer zavinenia žalovaného na vzniku škody v rozsahu 50 % a poškodeného T. M. v rozsahu 50 % ustálil okresný súd správne po starostlivom a citlivom zvážení skutkových okolností dopravnej nehody zo dňa 1.4.2003 s poukazom na závery Doplnenia č. 1 znaleckého posudku č. 70/2004 ako aj odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 3To/36/2008-278 zo dňa 9.9.2008, čím okresný súd skúmal mieru zavinenia aj na strane poškodeného T. M. a rozsah spoluzavinenia zohľadnil vo svojom rozhodnutí tým, že žalobkyni priznal vyplatené dávky za obdobie od 1.1.2014 do 31.12.2015 v rozsahu 50 % v sume 1.497,- Eur, ktorá predstavuje okresným súdom ustálenú mieru zavinenia žalovaného pri vzniku škody (dopravná nehoda dňa X.X.XXXX), rešpektujúc tak závery uznesenia NS SR sp. zn. 3MCdo/19/2008, na ktoré odkázal tak okresný súd ako aj žalovaný.

29. Vzhľadom na to, že odvolaním žalovaný osobitne nenapadol výšku priznanej sumy, odvolací súd sa uvedeným (bez predloženia osobitnej odvolacej argumentácie) nezaoberal.

30. S prihliadnutím na záver uvedený v odseku 26 tohto rozhodnutia, ďalej odvolací súd konštatuje, že ak súd prvej inštancie uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu 1.497,- Eur, rozhodol vo veci vecne správne, a preto s použitím § 387 ods. 1 CSP rozsudok, vrátane závislého výroku o náhrade trov konania (odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého), potvrdil.

31. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne).

32. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP, pričom v odvolacom konaní úspešnej žalobkyne voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

33. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).